

Vlada je pogorela s svojo taktiko, pravi Lewis.

Deset dni je protoklo, odkar je Harding velel kraljem premoga, da naj odpro rudnike, a zgodilo se ni nič. Operatorji niso odprli rudnikov, kriza radi pomanjkanja premoga je pa vedno večja. Lewis ponovno vabi operatorje na skupno konferenco, ki je edino sredstvo za končanje stavke. Administracija je prevzela kontrolo nad razdeljevanjem kuriva. V južnih državah mobilizirajo milico.

New York, N. Y. — John L. Lewis je v torek izjavil, da je vlada popolnoma pogorela s svojimi skemami za obnovo obrata v premogovnikih in s tem je zapravila dragoceni čas ter povečala priliko za pomanjkanje in druginjo kuriva. Obenem je Lewis ponovno povabil operatorje, da se naj snidejo z zastopniki rudarjev v skupni konferenci, ako hočejo, da bo štrajk končan.

Lewis je odpotoval v torek zvečer v Philadelphijo, kjer se je večer vršil sestanek predsednikov petih distriktnih organizacij v Pennsylvaniji, predstavljajočih 310,000 rudarjev na polju trdega in mehkega premoga, ki so že četrti mesec na štrajku. Iz Philadelphije pojde Lewis v Washington, kjer bo čakal na nadaljnje rezultate Hardingove taktike.

“Deset dni je protoklo,” je rekel Lewis, “odkar je Harding velel operatorjem, katerih rudarji stavkajo, da naj grejo domov in obnove produkcijo premoga. Nato je predsednik telegrafiral gubernorjem osemindvajsetih držav, da naj odrede vojaško zaščito premogovnim družbam, ki bodo najele stavkokaže.”

Deset dni je protoklo — in nič se ni zgodilo. Nič drugega kakor da je mobilizirana milica v nekaterih državah. Rudarji se niso vrnili na delo, niti se ne bodo pod takimi pogoji. Poskus za obnovo obrata v premogovnikih s mobiliziranjem in paradiranjem strojev vojne bi bila velika farsa, ako ne bi bilo v tem precej tragedije. Administracija je doživela fiasko in ljudstvo se nič več ne zanima za ekaperimente te vrste.

Administracija je prevzela kontrolo.

Washington, D. C. — Zvezna vlada je 25. julija o. polnoči prevzela vso distribucijo premoga in železnice, ki služi temu namenu, pod svojo kontrolo. Vse železnice vzhodno od reke Mississippi morajo dati prednost premogu, olju in živežu pred vsem drugim tovarom. Načrt razdeljevanja premoga, katerega je izdelal Hoover, je bil sprejet na konferenci operatorjev, železniških upraviteljev in zastopnikov administracije.

Meddržavna trgovinska komisija je izdala odredbo vsem železniškim družbam, ki so prizadete, da se ravnajo po sprejetem načrtu kontrole, dokler obstoji nujnostno stanje.

Harding je na torkovi kabinetni seji razpravljal s svojimi tajniki o položaju glede obeh velikih stavk, toda brez vsakega konkretnega zaključka. Predsednik namerava imenovati nekakšno komisijo za proučevanje premogovnega problema. Izvedlo se je, da je Harding sugestiral operatorjem in rudarjem, da naj sklenejo minimalno mezdno pogodbo, temelječo na 280 delovnih dnevih v letu; obe stranki nista nič kaj navdušeni za to sugestijo.

Senator Borah je predložil predlog za ustanovitev komisije, ki naj dožene vsa fakta v zvezi s premogovno industrijo in priporoči kongresu potrebno zakonodajstvo za stabiliziranje industrije in preprečenje bodočih stavk.

Načrt vladne kontrole določa, da se premog dostavlja prvič v svrhe, ki jih še označi kontrolna komisija s svojimi agenti, drugič železniškim, parnikom, občinskim napravam — elektrarnam, plinarnam itd. — napravam za izdelavo ledu, bolnišnicam in javnim zavodom; tretjič krajem na Severozapadu in četrtič za splošno rabo.

(Dalje na 3. strani.)

RUDARJI V MICHIGANU SO LOJALNI ORGANIZACIJI.

Gubernorjev načrt za državno obratovanje rudnikov je padel v vodo.

“NOČEMO KOPATI SVOJIH GROBOV,” SO ODGOVORILI RUDARJI.

Saginaw, Mich. — Načrt gubernorja Grosbecka v Michiganu za obratovanje premogovnikov je padel v vodo. Odborniki rudarske organizacije so zavrgli načrt.

Na gubernorjev apel, da se naj vrnejo na delo, so rudarji odgovorili, da ne bodo kopali svojih lastnih grobov. Na delo se vrnejo takrat, kadar se vrnejo rudarji v vseh drugih državah Unije na poziv glavnega odbora organizacije in ne prej. To, kar namerava michiganski gubernor, ni nič drugega kot stavkokažstvo.

Grosbeck je naznanil zadnji petek, da zaseže rudnike v imenu države in obnovi produkcijo šoprečeni tork. Tega pa ni storil. Dali ima kak nov načrt, še ni znano.

Eksekutiva rudarske unije v Michiganu je odgovorila gubernorju, da je država pred enim letom kupovala premog zunaj, valed česar je bilo več rofov zaprtih in rudarji so bili brez dela. Ker michiganski rudar ni dobil lani prilike za kopanje premoga za javne institucije, je ne mara niti sedaj, ko gre z večje principe. — Eksekutiva svetuje gubernorju, ako hoče imeti kmalu premog, naj zahteva od Hardinga, da pritiska na operatorje na centralnem konkurenčnem polju za skupno mezdno konferenco v skladu s pogodbo, katero so podpisali v marcu 1920.

Industrije v Michiganu imajo premoga še za dva tedna. Velika kriza je na vidiku, ako se baroni premoga ne podajo kmalu.

LOV ZA ŽGANJEM.

Atlantic City, N. Y. — Zvezni prohibicijonisti komisariji so ugriznili v kralo jabolko, ko so začeli zopet s lovom za žganjem. Prvo so za spravili nad dve lekarni in zaplenili žganje. Bili so preveč vestni in v tem se spozabili, da je žganje lekarniško. Ko so morali oddati žganje lekarnam nazaj, je rekel njih vodja Cone, da bodo kar nadaljevali s sistematičnim zaplenjevanjem žganja. Spravili so se nad kavarno, o katerih so govorili, da so “mokre”, vendar pri tem niso mislili, da so posegli previsoko. Državni senator White je bil opozorjen na sistematično zaplenjevanje, o katerem sedaj ni duha ne sluha več.

PRETEP RADI STAVKO-KAŠTVA.

South Chicago, Ill. — V sredo zjutraj je bil spopad med stavkarji in policijo pred železniškimi delavnicami v Burnsideu. Povod kravalom je dal Paul Miško, 910 E. 92 St., ki je hotel iti na delo. Miško in stavkar Joe Gemdi sta bila aretirana.

PROTI NEPRILJUBLJENI PROPAGANDI.

Washington, D. C. — Trije člani kongresnega zborničnega odbora za poštno zadevo so izjavili, da vanje ledu, bolnišnicam in javnim zavodom; tretjič krajem na Severozapadu in četrtič za splošno rabo.

RUDARJI V MISSOURIJU KAM-TEVAJO POJASNILNO OD GOVERNORJA.

Moberly, Mo. — (Feder. Press.) — Izvrševalni odbor distrikta št. 25 United Mine Workers of America je naslovil brzojavko na gubernorja Hydeja s zahtevo, da naj brzojavno odgovori in pojasni rudarjem, dali se je res odval predsedniku Hardingu s objubo, da je “ves aparat države Missonri na razpolago operatorjem, ki hočejo s pomočjo stavkokazev zdrobiti stavko.” Rudarji zahtevajo, da gubernor pojasni, če je plačilo države rudarjem, ki so bili lojalni vladi za časa vojne. Gubernor še ni odgovoril.

ZELO LEPA VADA SE PONUJA STAVKOKAZOM.

NAGRADA, PROSTA HRANA IN STANOVANJE IN PROSTA TRANSPORTACIJA — SO VABLJENKI!

Pa tudi take vabljenke ne morejo nadomestiti stavkajočih železničarjev.

Chicago, Ill. — Železniške družbe ponujajo zelo okusno pripravljeno vado stavkokazem, da namigo stavko železniških delavcev. Vabijo jih na vse pretege in s krasnimi obljubami. Ponujajo jim nagrado poleg mesca, prostega stanovanja, hrane in transportacije. Začasna agencija za novostavkokažev je odprta na Randolphovi ulici, kjer posebno nabava stavkokaze Chicago & Alton železnica za svoje delavnice v Bloomingtonu, Ill. To krčevito pripravljanje za novostavkokažev govori, da so stavkokazi v nekaterih delih. — Vodeniki stavke izjavljajo, da ni več slege med železniškimi ravnatelji, ki so bili odločno za nadaljevanje stavke.

Kompanijskih unij, sestavljenih iz stavkokazev, ne smatrajo tukajšnji stavkarji za resno stvar, še manj pa za nevarnost. Vlaki, ki prihajajo iz Zapada v New York, imajo vedno večjo zamudo. Vlaki iz Chicago in St. Louis imajo po osem in deset ur zamude.

BANKIR JE SUK, DOLGUJE \$32,000,000.

New York, N. Y. — Bankir Allan A. Ryan s Broadwayja, je sam naznanil zveznemu distriktnemu sodišču, da je bankrot. Povedal je, da dolguje \$32,000,000, njegovo premoženje pa znaša samo \$647,000. Ryan je bil med vojaško eden uspešnih spekulativ. Izdal je delnice za neko podjetje po \$130, in kmalu se mu jih je posrežilo prignati v vrednosti do višine \$500. Pozneje se je posrežilo še večjim spekulantom kot je on sam, da so spravili vrednost njegovih delnic na ničlo.

Ryan je bil po policijskem komisarju Enrightu imenovan leta 1919 za takozvanega milijonarkega pomočnega policijskega komisarja. Nekaj dni potem, ko je dobil Ryan tak naslov, je Enright s njegovim posredovanjem na borzi “dobil” \$12,000, ne da bi zato investiral kak cent.

NAŠEL JE, KAR JE ISKAL.

Washington, D. C. — Delovodja Steele je hotel pronajti v vodo vodni napravi za Distrikt Kolumbija, koliko njegovih delavcev je pri volji v slučaju potrebe delati na železniah. Njegova sugestija je izvala splošno ogorčenost, tako da Samuel Gompers in Frank Morrison na pritisk uslužbenecv takoj odšla k distriktnim roml-sarjem, katere imenuje predsednik Harding, da mu razložita položaj. Komisariji so njima povedali, da so delovodja razumeli narobe in da ne bi nihče šilil municipalnih uslužbenecv stavkokaziti. Delovodja je izjavil, da je govoril tako, da pronajde, koliko delavcev je za strokovno organizacijo. Pronajel je, kar je iskal.

In Stocktonu, Cal., poročajo, da v delavnicah in kolodvorih Southern Pacific, Santa Fe in Western Pacific dela okoli petdeset stavkokazev. Šlišijo se glasovi, da imajo “trampi” alternativo, da delajo kot stavkokazi ali da so aretirani, ker so prestopili na tuje posestvo. Trgovci v Chicagu izjavljajo, da ni nastalo le pomanjkanje premoga, ampak prišel je primanjkovati tudi sladkor.

Prevažanje tovora na železniah je zelo počasno

V ŽALOSTNEM PODOŽAJU SE NAHAJAJO VZHODNE ŽELEZNICE.

UDOBNOSTI ZA POTNIKE SE ODPRAVLJAJO.

Za železniške ravnatelje je zdaj glavno vprašanje, da ne zastana obrat.

New York, N. Y. — Med tem ko železniški ravnatelji v velebitniškem časopisu razglašajo, da je na železniah vse v najlepšem redu in da ni občutiti učinkov železniške stavke, izgleda železniški obrat v resnici zelo žalostno. Položaj postaja od dne do dne slabši in s velikim naporom se vzdržuje železniška služba.

John G. Walber, tajnik informacijskega biroja za vzhodne železnice, je s svojo izjavo priznal, da se obrata na slabo in da so železniške družbe v kaši, ko je rekel:

“Udobnosti — pa naj pomenijo karkoli — so suspendirane v sedanjem položaju v prilog glavnemu vprašanju, da vozijo vlaki.”

Prisral je, da je zavlačevanje v transportaciji blaga, ki je podvrženo sprizanju, povzročilo resen problem. Ravno tako se je isvedelo, da meso, naloženo v led, prihajajoče sem iz Chicago, dopse sam šele četrti dan mesto tretji.

Pasažirski in tovarni vlaki prihajajo sem s veliko zamudo. Stavkovni odbor opozarja javnost na to dejstvo, kar pomeni, da se število polomljenih lokomotiv in vozov vedno bolj mnoši.

Značilno je tudi, da je Baltimore & Ohio železniška družba vprašala, da se s njo sklene “separatan mir”. Voditelji stavke izjavljajo, da ta predlog pomeni, da ni več slege med železniškimi ravnatelji, ki so bili odločno za nadaljevanje stavke.

Kompanijskih unij, sestavljenih iz stavkokazev, ne smatrajo tukajšnji stavkarji za resno stvar, še manj pa za nevarnost. Vlaki, ki prihajajo iz Zapada v New York, imajo vedno večjo zamudo. Vlaki iz Chicago in St. Louis imajo po osem in deset ur zamude.

BANKIR JE SUK, DOLGUJE \$32,000,000.

New York, N. Y. — Bankir Allan A. Ryan s Broadwayja, je sam naznanil zveznemu distriktnemu sodišču, da je bankrot. Povedal je, da dolguje \$32,000,000, njegovo premoženje pa znaša samo \$647,000. Ryan je bil med vojaško eden uspešnih spekulativ. Izdal je delnice za neko podjetje po \$130, in kmalu se mu jih je posrežilo prignati v vrednosti do višine \$500. Pozneje se je posrežilo še večjim spekulantom kot je on sam, da so spravili vrednost njegovih delnic na ničlo.

NAŠEL JE, KAR JE ISKAL.

Washington, D. C. — Delovodja Steele je hotel pronajti v vodo vodni napravi za Distrikt Kolumbija, koliko njegovih delavcev je pri volji v slučaju potrebe delati na železniah. Njegova sugestija je izvala splošno ogorčenost, tako da Samuel Gompers in Frank Morrison na pritisk uslužbenecv takoj odšla k distriktnim roml-sarjem, katere imenuje predsednik Harding, da mu razložita položaj. Komisariji so njima povedali, da so delovodja razumeli narobe in da ne bi nihče šilil municipalnih uslužbenecv stavkokaziti. Delovodja je izjavil, da je govoril tako, da pronajde, koliko delavcev je za strokovno organizacijo. Pronajel je, kar je iskal.

In Stocktonu, Cal., poročajo, da v delavnicah in kolodvorih Southern Pacific, Santa Fe in Western Pacific dela okoli petdeset stavkokazev. Šlišijo se glasovi, da imajo “trampi” alternativo, da delajo kot stavkokazi ali da so aretirani, ker so prestopili na tuje posestvo. Trgovci v Chicagu izjavljajo, da ni nastalo le pomanjkanje premoga, ampak prišel je primanjkovati tudi sladkor.

Prevažanje tovora na železniah je zelo počasno

AMERIŠKI VOJAKI ZDROBILI STAVKO RUDARJEV V MISSOURIJU!

Paris, 26. jul. — “Tempa” je prejel poročilo iz Mainza, da nemški listi v Coblenu ostro napadajo ameriške čete v okupirani pokrajini iz razloga, ker so ameriški vojaki s nasajenimi bajoneti zdrobili lokalno stavko rudarjev in prisilili stavkarje, da so se morali vrniti na delo.

NAPREDNI DUH DELAVSTVA V MINNESOTI.

Minnesotška veja Ameriške delavske federacije je pokazala, da hodi s duhom časa.

ENVAČILNI SKLJUČKI MINNESOTSKE FEDERACIJE.

Crookston, Minn. — (Federated Press. Frank Hicka.) — Najnaprednejša konvencija strokovno organiziranega delavstva v Minnesoti je bila zaključena zadnji teden. To je bila konvencija Minnesotske delavske federacije. Sledeči važni zaključki so bili sprejeti na konvenciji:

Resolucija za združenje obstoječih unij v vsaki temeljni industriji v eno samo organizacijo je bila sprejeta soglasno.

Federacija je odobrila farmarsko-delavsko stranko, ki je legalno druga stranka v državi Minnesoti. Stranka je dobila 280,000 glasov pri volitvah leta 1920. Predsednik federacije ima nalogo imenovati po enega člana pri vsaki krajevni uniji za nabiranje prispevkov v velilni sklad.

Federacija se je izrekla za enotno unijako znanako za vse unijske delavske blage. Pred par leti ni hotelo organizacija še nič ališati o tem koraku in na letošnji konvenciji Ameriške delavske federacije je bila tozadevna resolucija vržena v koš.

Konvencija se je izrekla za legaliziranje piva in vina.

Resolucija za amalgamiranje 17 železniških organizacij v Minnesoti je bila sprejeta brez debate. To je drugi zaključek v prid industrialnega unionizma, katerega se vodstvo Ameriške delavske federacije navsomo brani.

Resolucija za priznanje Sovjetske Rusije je bila sprejeta v velikanako večino; samo par delegatov je glasovalo proti. Konvencija Ameriške delavske federacije je zavrgla podobno resolucijo v Cincinnatiju.

Federacija se je izrekla za odpravo Esh-Cumminsovega železniškega zakona in vladnega železniškega delavskega odbora.

Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija za amnestijo glede političnih jetnikov. Delegatje so se zavezali, da ne bodo mirovali, dokler se zadnjemu političnemu jetniku ne odpro vrata ječe.

Sprejeta je bila resolucija za ustanovitev kooperativnih delavskih bank in farmarskih sadrug. Resolucija proti sprejemu predloga v legislaturi glede državne policije je bila tudi sprejeta soglasno.

Omenjeni sklepi dokazujejo, da so se strokovne unije v Minnesoti prebudile iz dolgega spanja.

PONOREL ESKIMO JE UBIL SEDM OSEB.

Edmonton, Alb. — Kanadska policija na konju poroča, da je na otoku Herschellu ponorel mlad Eskimo, ki je ubil sedem oseb. Ubil je pet svojih tovarišev, ko so spali, nekega policaja in ravnatelja postaje. To se je zgodilo v marcu. Policija na konju ga je zasledovala, dokler ga ni prišla. Policaj Bloak je dobil nalogo, da strazi Eskima, dokler ne pride pred sodišče zaradi umora. Neko noč je Eskimo vzel njegovo puško, ko je spal, in ga ustrelil. Zastavil mu je pot postajni ravnatelj Binder, a Eskimo ga je ustrelil. Eskimo se je vrnil nazaj k svojememu plemenu in zagrozil, da pobije vse belopoltnike. Štiri in dvajset ur kmaneje ga je ujela policija na konju. Nekdo je najbrj policiji izdal njegovo skrivnišče, ker ga je policija ujela brez lagub.

STROJEV ZA ŠTETJE GLASOV NE BO V NEW YORKU.

TAMANITOM SO KOLIKOR TOLIKO POSREČILE NJIH POTREB.

Tvrdba je izjavila, da ne mara dela, ker bo morala leta čakati na plačilo.

New York, N. Y. — Tamanitaka administracija v New Yorku je znala dvakrat v dveh letih izvršiti uspešne poteze, da niso bile napravljene mašine za glasovanje in štetje glasov, čeprav je legislatura sprejela postavo, da se stroji nabavijo. Tupatam je igrača popraviti izid glasovanja, dokler niso upostavljeni stroji. Zdal se mišliali, da prav zanesljivo instalirajo stroje, kajti tamanitje so isgrlali še sadnjo karto. Prišlo je pa drugače. Tvrdba, ki izdeluje stroje, ki so edini prenesli izkušnjo, je izjavila, da ne mara izvršiti naročila, ako ho izplačilo sadržano leta na sodiških.

Postava, ki jo je sprejela newyorška legislatura, določa, da se letos nabavi v New Yorku najmanj petnajst odstotkov potrebnih strojev. Državni tajnik je te dni prejel obvestilo od Automatic Registering Machine kompanije v Jamestownu, da noče riskirati, da napravi pogodbo s mestom New Yorkom za dobavo števnik strojev, ker se je bati, da bo izplačilo računna zadržano na sodiških.

Okoli pet in sedemdeset odstotkov drugih mest v državi je še opremljenih s stroji. Posledica te opreme je, da se pol ure po končanem glasovanju še ve za izid glasovanja. Tamanitaka administracija je pokazala na očiten način, da noče opustiti stare navade in da se drži našela, da je treba volilno šaro nabasati s glasovnicami, pa tudi ložje je krasti glasove, ako ni strojev, ki registrirajo vsak glas in se pri seštevanju ne vstijejo.

Znano je, da so se tamanitje vpirali z vsemi močmi v volilnih distriktnih, v katerih so bili ukrajeni glasovi socialističnim kandidatom, da se glasovi ponovno štejejo. Izigrane so bile vsakovrstne poteze, da se se prepreči ponovno štetje glasov.

Lani je mestna administracija preprečila instalacijo strojev s pomočjo in sodelovanjem gotovih delavskih strokovnih organizacij, ki so ugovarjale, češ, da se tovarnarji ne ravnajo po gotovih državnih delavskih postavah. Mestna administracija sicer ne da dosti, kako tovarnarji — vsitujejo delavske sakone. V tem slučaju ji je pa ugovor dobrodošel.

Seveda so tamanitje sami podkrali v omenjenih organizacijah k ugovoru, kajti nekateri delavski voditelji so tako izborni zagovorniki delavstva, da so obenem tudi goreči tamanitje in kot taki imajo seveda masno plačane mestne službe. Svilojo moč ti delavski voditelji ob priklakah najraje rasvijajo v Centralnem obrtnem in delavskem svetu. Takrat so ti tamanitje dvignili strašen krik zaradi kričenja delavskih postav, niso pa protestirali, ko je bila dokazana reč, da so bili socialističnim kandidatom ukrajeni glasovi, in čestli se tudi zdaj ne brigajo, ko železniške družbe pri nastanjenju stavkokazev očitno krišjo postavo za varstvo javnega zdravja. Tako je s temi delavskimi voditelji, ki stoje z eno nogo v Tamanitskem dvoru, z drugo pa v delavskih organizacijah.

POTREB, KI FORUŠI EVROPO IN DEL AMERIKE, SE OBETA.

Philadelphia, Pa. — Dr. M. A. Nobles v tem mestu prerokuje, da bo v prihodnjih tridesetih dneh potres unilji zapadno Severno Ameriko, južno Evropo, severno Afriko in vao Azijo. Budapešta bo središče potresa.

VREME.

Chicago in okolica: V petek deloma oblačno in nestalno. Lahki vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 74, najnižja 70. Solnce izide ob 5:36, zaide ob 8:16.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vrnejo.

Naročnina: Zedinjene države (zavzem Chicago) \$5.00 na leto...

Naslov na vse, kar ima stik s Netom: "PROSVETA"

2827-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT" Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year...

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepanju n. pr. (Junija 30-23) poleg vsakega imena na naslovu...

IGRA SE ZOPET PONOVII?

Prav lahko se zgodi, da doživimo zopet čase, ko prično razbijati truste, kajti poročilo zvezne obrtne komisije je tako, da kliče, da se razbije še enkrat oljni trust...

Vojno proti oljnemu trustu smo že enkrat imeli. Najprvo je bivši sodnik Landis obsodil oljni trust, da plača nekaj nad sedem in dvajset milijonov dolarjev denarne globe...

Kakšen nauk sledi iz takega raztelesenja trustov? Navihani in prebrisani advokatje, ki so v službi trustov, se nauče, kako je treba raztelesiti trust, da nosi trustovcem večje dobičke...

Trustov ne bo nihče uničil, dokler je uvedena blagovna produkcija in distribucija zaradi profita in ne zaradi ljudskih potreb. Oljni trust ne producira v prvi vrsti olja...

Trusti padejo šele s kapitalističnim načinom proizvodnje in distribucije, ko ne bodo več lastnina par izredno bogatih kapitalistov. Ako je pa kdo tako naiven, da misli, da je v sedanjem gospodarskem sistemu mogoče raztelesiti in razbiti truste...

KAKO PROFESIONALNI POLITIČARJI SPREMENJAJO BARVO!

Ko se je bila velika bitka pri primarnih volitvah v Severni Dakoti, kdo bo senatorski kandidat republikanske stranke starogardnik ali zastopnik Farmarske nestrankske lige, je bil mr. Preuss, governor države Minnesota na agitaciji v Severni Dakoti...

Primarne volitve so končale in starogardniki niso bili tepeni le v Severni Dakoti, ampak tudi v nekaterih drugih državah. V sami Minnesoti so pa starogardniki izvojevali pravo phyrovo zmago.

To je dalo governerju misliti, kajti on je navihan političar in prav dobro vidi in opazuje, da se spreminja ljudsko mnenje in da se ljudstvo ne da več tako voziti na klopco, kot v starih dobrih časih, ko je sprejelo vse za zlasto resnico...

Ali mislite, da je governer prišel s tako izjavo na dan, ker je mogoče postal socialist? Kajpa! Ne vprašujmo tako neumno! Mr. Preuss je doživel v vojnem času, da so bile železnice tudi zasežene in da so bile kasneje vrnjene privatnim lastnikom...

In kar se je enkrat zgodilo z železnicami, zakaj bi se to še enkrat ne ponovilo zdaj pred volitvami v jeseni, pa bi bil volilni boj za staro gardo zelo lahek.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Clinton, Ind. — S tem odgovarjam mrs. Jos. Pavlich iz Sugarita, New Mex., vsi, kar se nas je odpeljalo s njenim sinom dne 26. junija s Ratona. Nismo vedeli, da ji njen sin ni povedal, da gre z nami in da bo nas peljal. Torej to ni naša krivda.

Dopisnica naj bo brez skrbi radi svojega sina, da je šel s lahko živeti in slabo družbo, da je moral da se prodal svoj avtomobil ali pa zastavi, da bi s tem denarjem kupil nam kak pišker in hrano. Avtomobil je v njegovi lasti ter ga ne manjka niti koččka. Da ne boste mislili, da stradamo, vam povem to-le: Prišli smo v Clinton, Ind., dne 10. julija k dobrim, zavednim in organiziranim rojakom. Videč naš položaj, so nas gostoljubno sprejeli pod svojo streho in nas z vsem potrebnim preskrbeli, za kar smo jim hvaležni, in jim bomo po končani stanki vse pošteno vrnilli. Dopisnici res ni treba skrbeti, da bi ne šli kam stankovaziti, če bi kaj takega mislili, bi lahko storili na Sugaritu in nam ne bi bilo treba hoditi tako daleč. Ker pa nismo hoteli opravljati takega dela, smo vzeli slovo od tam in se pridružili zavednim stavarjem.

Dalje dopisnica piše, da so nas pričakovali kot prijatelje, da jim pridemo seči v roke in reči "good bye". Komu naj bi bili šli seči v roke? Po naselbini nismo smeli hoditi, da nas ne bi kompanijski stražnik spravljal v luknjo, ker bili smo ravno mi prvi, da smo vzeli slovo od dela in s tem povzročili v naselbini veliko zmedo. Rokajom delavcem tudi nismo mogli iti v rov podati roke, ker nas bi gotovo ne bili pustili noter. Po tem pa še sumnja, da nismo pošteti ljudje, ker nismo šli po naselbini, temveč se skrivali po gromovju. Seveda smo se skrivali pred hudobnimi ljudmi, da ne prinesejo vesti o našem odhodu predčasno na nos kompanijskim privržencem. In skrivali smo se pred kompanijskim stražnikom, ki nas je vedno zasledoval in prišel moje ženo in otroke trikrat izganjati iz stanovanja, medtem ko sem jaz stal v bližnjem mestu Ratona. Kot stavarji smo se morali ogibati lastnih rojakov in celo članov SNPJ.

Sobrat Math Česnik je na seji našega društva št. 154 dne 14. junija omenil radi stavke, da je grdo, ker sedaj delamo. Rekel je, da se je štiri leta bojeval v starem kraju, ne da bi vedel za koga in za kaj, sedaj ko se je treba za sebe, da si pridobi boljše kruh in za boljše bodočnost naših otrok, sedaj pa smo na strani naših nasprotnikov. Navzroč na seji si so mu odgovorili. Nekdo je rekel, da kar se tiče države New Mexico nima opravka ali vzroka za stavko, drugi so rekli: — molčimo in delajmo, ker nas nihče ne nadleguje; tretji je povedal, kar se tiče društva, da bi izključili iz njega onega, ki dela, tako da pišejo samo stavarji, ki imajo čas o tem pisati. — Vseled tega pa smo mi vseli slovo od dela. Njen sin je rekel, da gre z nami in vzel smo ga, dasi nismo bili zadovoljni. Dopisnica pa piše, da je šel s slabo družbo. Dokler bo hodil z nami, ga ne bo bolela glava, saj je tudi dovolj star, ima svojih 23 let, ter ve kaj dela.

Vseled tega pozivljamo dopisnico, da prekliče v javnosti, kar je zapisala, da smo lahkoživci. Mi smatramo to za žaljivo besedo in smo pripravljene sodnijsko postopati, če bo ne dopisnica prekliala.

Za enkrat dovolj, drugič pa bomo obsirneje poročali o New Mexico, da bo res zanimivo. Popisali vam bomo, rojaki, kako šlovek dela mesto livali. — John Burnik, Mike Chelgroj in Math Česnik.

Virden, Ill. — V sedanjem kritičnem času imamo proletarij dovolj časa, da razmišljamo položaj stavarjev. Večina dopisnikov poroča samo o premogarski stavki, v kateri smo prizadeti tudi mi in pričakujemo, da se je mirnim potem inebimo. O napredu v naši naselbini med tu kritičnimi rojaki ne morem poročati, kot je to storil dopisnik v št. 163 Prosvete. Piše, da smo napredni. Da, vsakdo je lahko napreden na papirju in tako velja tudi za dopisnika, ki pravi, da je vnet za šitanje dopisov v Prosveti ter jo zelo upošteva. Kljub temu upoštevanju je sam šel v kraje za delom, kjer se vrši stavka. Če bi dopisnik malo boljše ogledal naselbino in položaj v nji,

prišel bi s drugičnim dopisom v javnost. Svetujem mu; da se v resnici prime lista Prosvete, da bo drugič boljše videl kot tisti Francelj, ki mu priporočam, naj si potegne desko z očl.

Piše, da imamo socialistični klub, ki pa bolj alabo diha. Zakaj, tega ni označil. Pravi tudi, da je naprednega mišljenja. Če je res tako, pa naj stopi v socialistični klub in se naroči na Proletarce, da bo za enega člana klub več štel. Jaz verujem, da je v močni socialistični organizaciji moč, da se delavci iznebimo modernega suženjstva. Varovati moramo v svojo lastno moč v boju za odpravo sedanjega krivičnega družabnega reda. Za tak boj moramo imeti dvoje orožje, in sicer močno organizacijo ter časopisje. Socializem nam razlaga, da dokler obstaja kapitalistični sistem, se ne more dosti izboljšati v korist delavstva, lahko pa nastopijo kakšne reforme, ki bi mnogo ne koristile delavstvu.

Brez časopisja bi se kapitalizem nikdar ne bil razvil do svojega viška, a valje temu z denarjem podpiramo kapitalistično časopisje neznočni položaj za bedno ljudstvo, o socialistih pa prinaša laži vsak teden po cele strani. Na eni strani se laska delavstvu, na drugi strani ga napada in grdi. Socialistično časopisje piše vedno nasproti temu časopisju. Slovenci imajo tak socialistični list — Proletarce, ki ga vzdržuje delavstvo samo kakor tudi vzdržuje socialistično organizacijo. Delavstvo torej samo vzdržuje najpomembnejše in izdatnejše orožje proti sedanjemu krivičnemu sistemu, ki bo moral pasti, čim bo zavedno delavstvo dovolj močno.

Kapitalizem ne vlada po "milosti božji", temveč s svojo močjo in vladal bo tako dolgo, dokler ga ne vrže druga moč. Za krepitev svoje moči mora proletarijat vedno pridobivati nove moči, ki jih mora potemtudi pametno izrabiti, to je glasovati za kandidate; kateri v resnici streme za tem, da se enkrat izboljša sedanji nered.

Če si delavci ne bodo ustanovili svojih političnih klubov in postavili kandidatov iz svoje sredine, potem tudi ne bo glasovanja, ne kandidatov in ne stranke. Privatni interesi nominirajo kandidate in delavci zanje glasujejo. Potem pa se jezni nad izdajalci v unjaj, toda krivci so sami, ker v svoji nevednosti služijo mogotcem. Male skupine nestrpnežev pa rušijo še tisto, kar si je delavstvo takom let napornega boja in dela pridobilo.

Se eno veliko maso imamo, v kateri je moč. To je naša strokovna organizacija. Apeliral bi na naročnike tega lista, ki so zmogli angleščine, da so bolj glasni in zapesejo v sredino velike strokovne organizacije duh, da je treba delavstvo prebuditi h političnemu življenju. Na lokalnih sejah U. M. W. of A. naj povejo svoje prepričanje in pridobivajo strokovno organizirane delavce za politično akcijo.

Samo stremenje, želje in prazno upanje, da bo že boljše, še nikdar niso spremenile položaja v korist delavstva, temveč ga šele slabšale. Vedno je odločevala moč. To moč so imeli voditelji strokovnih organizacij, ki pa so mnogo zakrivilli, da v svojih vrstah nimajo politične moči, katera edino da pravo moč organizaciji. Ker to vemo, vemo tudi, da bo delavec svoboden še le tedaj, ko bo prenehal kapitalistični sistem in bo ves narod lastoval produktivna sredstva ter vihal sad dela. Do tja pa vodi socialistična organizacija in njeno časopisje. — Frank Hiersch.

Newlanno, La. — Iz vseh krajev Unije čitam dopise, pa nikjer ne vidim, da bi se kdo pohvalil z razmerami v svoji naselbini. Povsod so stavke, izprtja, brezposelnost, draginja, kar vse najbolj težko sadene delavstvo. In on, delavec ima v rokah moč, da bi si izboljšal svoj položaj na volilni dan, a noče je izrabiti lepe prilike. Če šlovek čita poročila o sedanji stavki, kako kompanijski banditje streljajo in pretepavajo napredne moke in žene in kako valdtege tipe celo nedolžni otroci, se mu ježe lasje.

Kaj nam pomaga vse tarnanje, kritiziranje in kričanje, ako se ne lotimo dejanski dela, da se zavaruje pred krvoločnim kapitalizmom? Mi Slovenci in sploh člani SNPJ računamo, da smo napredni narod. Po mojem mnenju smo še daleč od tega. Samo kritizirati znamo čez farje, nazadnjake in kapitaliste, to pa še ne pomeni, da smo napredni ljudje. Pogledjmo slovenske jednote in zveze, katere vse imajo okoli treh mili-

onov dolarjev premoženja. In vse to imajo naloženo po kapitalističnih bankah. Rojaki, ali veste, koliko imajo ti bankirski izkoriščevalci dobička samo na obrestih? Čez 100.000 dolarjev na leto, kje pa so še dobičkanosne špekulacije z denarjem, po katerih obogati tako mnogo bank in jih nešteto propade? Samo SNPJ da zaslužiti delavskim izkoriščevalcem \$40,000 na leto. In vi, rojaki, imenujete to napredek? Zakaj bi naša jednota ne naložila svojega premoženja v kakšno delavsko banko kot da Brotherhood of Locomotive Engineers Cooperative National Bank, ki je pred kratkim ustanovljena v Clevelandu in ima čez \$15,000,000 kapitala? Ali pa naj bi ustanovila svojo banko po vzgladu te. Koliko naših sobratov plačuje veliko najemnino od stanovanja privatnim najemnikom. Zakaj bi jednota ne postavila po rastodih naselbinah stanovanj, kjer bi se ji vložena glavnic obrestovala po 10 od sto, člani pa bi imeli cenejša stanovanja? Ali pa bi dala jednota članom hiše na lahka odplačila.

Po mojem mnenju je dolžnost jednote pomagati svojim članom, kjerkoli je mogoče, seveda ne mislim na škodo njenega premoženja. Ali pa bi kupili zemljišča tukaj na jugu ali v Mehiki, kjer se dobi rodovitna zemlja za par dolarjev akter. In Slovenci bi lahko plačevali več obresti kot pa plačujejo tukajšnji bankirji. Tu ali v Mehiki lahko kupite lepo kmetijo za \$1000. Koliko obresti dobi jednota od \$1000 vloženi na banko? Večje obresti bi ji lahko plačevali mi in poleg tega bi imeli po par letih brezskrbno življenje. Ne bilo bi se treba bati, da pridejo na preganjan kompanijski pretepači iz hiš in pretepavati naše žene in otroke.

Zatorej sobratje, delujmo na to, da se naš teško prisluzhen denar naloži tam, ker bo služil v korist nas in ne naših nasprotnikov. Šele takrat bomo lahko rekli, da smo naprednjaki.

Pozdravljam vse stavarje širom Amerike. — Lovrenc Marčič.

50 Camp, Kans. — Po devetih letih bivanja tu sem se pripravil spraviti akupaj mali dopis, ki pa mora biti resničen. Morda se bo kdo čutil ušeljemega ali ne morem sa to.

Razmere v tej naselbini so bolj slabe za nekatere, drugim pa je dobrodošla ta odločilna stavka. Vzemimo na primer mojega sosedo J. P., in druge F. S., R. P., J. M. in T. K., ki so vsi pripravljene jemati kruh iz rok svojih otrok. Če bodo kdaj njih otroci bolj razsodni kot so njih stariši sami, bodo vedeli kako soditi o njih. Povedati moram, da je bila ta petorica nekaj zelo napredna, sploh se je prištevala med najbolj napredne. Februarja meseca pa je prenehala naprednost prvega izmed teh in začel je delati s izgovorom, samo da nas bo dražil. Če bi hotel povedati resnico, bi rekel drugače. Nekega dne je tudi rekel, da po končani stavki gremo v Illinois, tam da so napredni delavci. Morebiti bo še dobro zanje, če gredo kam v Zapadno Virginijo ali Alabamo, ker tam še delajo po več ur.

Nek rojak mi je pravil, da ti delajo po 16 ur na dan, zakaj ne delajo po 24 ur, sedaj ko že gre proti koncu stavke? Mislim, da pomnijo, da podjetnik ne bo kupoval njih smeti po končani stavki.

Pred kratkem smo imeli sejo društva, ko je bil navzoč na seji tudi br. Underwood, predsednik porotnega odbora SNPJ. Tedaj se je R. P. izrazil: "Sedaj se vi nam smejete, potem pa se bomo mi vam." Nisem na jasem, kaj to pomeni. Morebiti se bo omenjeni smejal tedaj, ko bomo vsi skupaj zaslužjeni.

Pozdravljam stavarje širom Amerike. — Jernej Okorn.

Whitney, Pa. — Bral sem dopis iz Hostetterja, Pa. Neki stavarj piše v istem radi mene, zakaj ne zastavkam in še vedno delam. Odgovorim mu na to sledeče: V tukajšnjem premogokopu dela nad 200 delavcev, ki kopljejo premog za koks. Med temi delavci so, skoraj bi rekel, vse narodnosti, edini Slovenec sem jaz. Če bi zastavkal jaz, bi ne imeli od tega koristi drugi stavarji in kompanija ravnotako nikake izgube.

trejso zmago, listu Prosveti pa mnogo novih naročnikov. — John Arb.

Reynoldsville, W. Va. — Ta naselbina se nahaja na progi polične železnice med Clarksburgom in Wolfsumitom. Slovencev tu ni več kakor dve družini in mene pečlarja. Ponajveč so nastanjeni Italijani in Slovaki. Stavka je stoodstotna ter je potekala popolnoma mirno do nekako sredine junija dokler ni Hudson premovalna družba pričela vabiti svojih ljudi na delo, ki sedaj stavkajo. Nihče se ni odzval na njena vabila, nato pa je družba dne 19. junija pripeljala iz mesta okoli dvajset mož, po večini gardistov, s katerimi je hotela obratovati rov, kjer je v normalnih časih navadno zaposlenih 250 mož.

Prvi dan jih nihče ni nadlegoval, ker ljudje tudi niso vedeli zanje, drugi dan, v torek, pa se je zbralo od dveh popoldne približno 200 mož in ob pol štirih so odšli na lice mesta. Najeteži so bili še vai v rovu. Tedaj je prišel podpredsednik družbe s polično železnico John Orr, oborožen s dvema lovskima puškama v rokah, poleg njega je bilo še par drugih pretepačev.

Odborniki so ga takoj vstavili ter vprašali, če želi z njimi govoriti. Odgovoril je, da je pripravljn govoriti z njimi vsaki čas, nikakor pa ne dovoli, da bi nadlegovali njegove ljudi — stavko-kaze.

Vprašali so ga, kaj namerava, on pa je rekel, da bo obratoval za vsako ceno; nikdo naj se ne drzne prestopiti površine njegove zemlje, da bodo takoj prišli šerifi, kar se je tudi zgodilo.

Predsednik lokala je pozval ljudi domov, da bo zvečer istega dne seja. Druga dne so prišli stavarji iz bližnje okolice pred šestjo uro jutraj. Pričakovali so, iz katere kare bodo stopili najeteži. Šele s sedmo karo so prišli in dvanajst jih je istopilo. Z njimi so seveda šli tudi pretepači. Na lice mesta je tedaj privozil avtomobil s štirimi šerifi. Stavarji so takoj ustavili najeteže ter jih pozivali, naj se v njimi razgovarjajo, pa nihče ni hotel dati odgovora. Samo smuknili so mimo nas. Nekaj vročekrvnih je hotelo planiti nanje, a so jih mirnejši zadržali in pomirili.

Sklenili so počakati do 22. junija, ko ima priti poddistriktalni predsednik iz Fairmonta. Prišel je in držal govor, v katerem je pripravoval, da se stavarji vzdrijo vsakega nasilja. Drugo jutro se je zbralo veliko število žensk in moških s namenom, da ustavijo polično karo, v kateri je bilo 22 najetežev in strelec. Blizu mojega stanovanja na Gladis postaji so žene ustavile karo. S seboj so imele palice in teple so najeteže. Največ jih je bil baje deležen lastnik rova Hudson, ki se menda še sedaj nahaja v bolnišnici. Po nesreči se je pomešalo med ženske tudi nekaj moških, na katere pa so takoj odprli ogenj, da je bil eden na mestu mrtev.

Ko je sprevednik videl, kaj se je zgodilo, je ukazal obrniti karo, sbezal nazaj z njo v mesto, boječ se, da bi se ne pripetilo kaj hujšega. Kara je zavozila nazaj v dir in ljudstvo je ostalo samo. Šele tedaj so dobili strelec pogum, da so planili po tistih, ki so bili v kari in jim ni bilo mogoče ved skočiti iz nje, ko je kara začela voziti nazaj.

Neka žena, ki je bila tudi na kari je pravila, da so drugega stavarjara na kari zvezali, potem pa ga ustrelili. Tak je torej čin privatnih strelecov. Nato sta seveda sledila šikaniranje in aretacija. Aretirani so bili povečini sami Italijani, menda zatb, ker sta bila ubita stavarjara Italijana. Prijeti so bili izpuščeni na prosto pod zelo majhno, nekateri pa celo proti visoki varščini; nasprotno je moral podpredsednik družbe položiti 25.000 dolarjev varščine.

Pogreb žrtve se je vršil dne 25. junija. Tam se je pokazalo, kako velika je solidarnost med stavarji. K pogrebu je prišlo čez 2000 ljudi, kar pa je mestne občete zelo bolelo. Moleli so glave iz oken sodnijskega poslopja, koder je šel spreved mimo.

Pozdravljam stavarje širom Amerike in jih pozivljam, da stoji trdno še to kratko dobo stavke. — Louis Kotar.

V KANSASU SO PRIDELALI VEČ KO MILJON BUSLJEV PŠENICE.

Topeka, Kans. — Državni poljedelski department je ocenil pridelak pšenice na 117.000.000 busljev. Posejanih je bilo 5.000.000 akrov s pšenico.

DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Stavkocazi zahtevajo v nesantarnih prostorih, njih zeleznicka o...

Delavsko gibanje v Franciji. Kongres Splošne delavske zveze...

Eksekutiva socialisticne stranice v Ameriki je na svoji seji v...

Wisconsinaska delavska federacija se je na svoji konvenciji v...

Razne vesti.

NOVA UNIJA PEKOV.

Zveza železnih delavcev ji je dala življenje.

New York, N. Y. — Zveza železnih delavcev, industrijska organizacija...

Bolj agilni delavci so bili na delu, da pridobijo vse neorganizirane...

DELAVSTVO KANEVA ODSTRANJE NEPOSOBNIH URAĐNIKOV.

New York, N. Y. — Centralni obrtni in delavski svet zahteva, da se takoj odstranijo uradniki...

stanjajo stavkocazi v nesantarnih prostorih, njih zeleznicka o...

ODUŠNI NAZORI.

Washington, D. C. — Justični tajnik Daugherty je obvestil senat, da bo združenje jeklarskih kompanij...

STARI ŽENIN SI JE POMAGAL Z ŽELEZO.

Chicago, Ill. — "Pomlajevanje z železi" je postalo epidemično. Zadnji ponedeljek je bil "pomlajen"...

Viada v Mongoliji je podrivala zasebna posestva.

Sangaj. — Revolucionarna viada v Urgi, glavnem mestu Mongolije, je izdala rasglas na zemljiščne posestnike...

Načrt za več prekontinentalnih poletov.

London. — Oba portugalska letalca, ki sta pred kratkim izvršila polet iz Lisabona v Brazilijo...

Američani dobili koncesijo v Ukrajini.

New York, N. Y. — Sidney Rich, bivši ameriški podkonzul v Nemčiji, se je pravkar vrnil iz Sovjetske Ukrajine...

Zanimive številke o pomoči Rusiji.

Berlin. — Pomožni komitej za gladovno provinco, ki je del centralnega komiteja, je izdal zanimive številke...

VLADA JE POGORELA S SVOJO TARTIKO, PRAVI LEWIS.

Berlin, 26. jul. — Bavarska vlada je obvestila centralno vlado v Berlinu, da se ne bo ozirala na zakon za zaščito republike...

LJUDSTVO JE PROTI VOLSTEADOVEMU ZAKONU.

New York, N. Y. — Uprava magazina "Literary Digesta" se je potrudila, da izve ljudsko mnenje glede prohibicije...

Revolta proti Francosom v Siriji.

Kairo, Egipt, 26. jul. — Tukajšnji sirijski odbor je objavil poročilo o veliki revolti v Siriji. Rebelni Sirci so napadli francoske čete...

Grčija je za mir — ker nima denarja.

London, 26. jul. — Iz Carigrada javljajo, da je grška vlada sklenila opustiti nadaljevanje vojne...

Vladna kriza v Italiji.

Rim, 26. jul. — Bonomi je vrnil kralju mandat za sestavo kabineta. Nihče ne more sestaviti nove vlade...

Džemal paša umorjen.

Tiflis, Kavkazija, 26. jul. — Džemal paša, šef generalnega štaba afganske armade in prejšnji turški mornariški minister, je bil večerj ustrelen...

Očitna vojna na Irskem.

Dublin, 26. jul. — Irska vlada nadaljuje s poročili o zmagah nad revolucionarji. Narodne čete prodirajo proti Corku...

Bavarska se ne bo pokoriti republikli.

Berlin, 26. jul. — Bavarska vlada je obvestila centralno vlado v Berlinu, da se ne bo ozirala na zakon za zaščito republike...

Učeničenjem sekte gnostikov pa ni bilo konca preprirov v kristjanski cerkvi.

Učeničenjem sekte gnostikov pa ni bilo konca preprirov v kristjanski cerkvi. Porodili so se drugi spori radi raznih malenkosti...

Moja prijateljica prejema pet dolarjev — ne vem koliko milijonov rubljev — mesecne plače in te srečna.

Moja prijateljica prejema pet dolarjev — ne vem koliko milijonov rubljev — mesecne plače in te srečna. Pravi, da ne zamenja svoje službe za drugo z desetkrat večjo plačo...

Moja prijateljica prejema pet dolarjev — ne vem koliko milijonov rubljev — mesecne plače in te srečna.

Moja prijateljica prejema pet dolarjev — ne vem koliko milijonov rubljev — mesecne plače in te srečna. Pravi, da ne zamenja svoje službe za drugo z desetkrat večjo plačo...

Mobilizacija v Alabami.

Mobile, Ala. — Governor Kilby je odredil mobiliziranje treh kompanij miličarjev v Birminghamu...

Johnston, Pa. — Eden miličar je bil ubit in šest drugih je teško ranjenih, ko se je transportni avto, naložen z vojaki, prevrnil in skotalil po bregu dne 25. t. m.

Des Moines, Ia. — Operatorji v Iowi so povabili odbornike okrožne rudarske organizacije na konferenco in svrhu separatnega pogajanja...

Madison, Wis. — Premogovna skladišča v pristanih ob Michiganem jezoru so prazna in železnice v Wisconsinu so v velikih stiskah.

St. Paul, Minn. — V Minnesoti so vračajo vojne razmere. Governor Preus je v torek imenoval Ivana Bowena, železnikovega in skladiščnega komisarja kurivnim upraviteljem.

Anise, korespondentka F. P.

Mrtava beradica sedi ob cesti in moleduje za papirnate rublje. Bosenoga deklica ekstazično vzdiguje roki — rokava ohlapnih nap, sivih valed starosti, ji padata nazaj — in posmena najnovejši ples Isadore Duncanove po koltanjestem tlaču...

Pet duhovnov ustrelenih. Izsvall so pogrome in skrivali cerkvene zaklade. Patrijarh je pred sodiščem. Vojna med vlado in cerkvi.

Pet duhovnov ustrelenih. Izsvall so pogrome in skrivali cerkvene zaklade. Patrijarh je pred sodiščem. Vojna med vlado in cerkvi. Istobasno: sovjetska vlada je dala avtomobile mladini, ki je praznovala binkoštni praznik...

Moralna sem plačati pet dolarjev za prenočišče v sobici v četrtim nadstropju hotela. Služkinji ni bilo — bil je praznik — in sama sem si morala postlati posteljo. Vpenjaša ni vozila, vodovod ne deluje.

Moralna sem plačati pet dolarjev za prenočišče v sobici v četrtim nadstropju hotela. Služkinji ni bilo — bil je praznik — in sama sem si morala postlati posteljo. Vpenjaša ni vozila, vodovod ne deluje. Moja prijateljica prejema pet dolarjev — ne vem koliko milijonov rubljev — mesecne plače in te srečna...

S koncesijami privatne lastnine so odzveli špekulantje, ki mešetarijo z vsem in se drgnejo ob te kakor mački v restavracijah in gledališčih. Tako se obnašajo kakor da je Rusija v njihovem žepu.

S koncesijami privatne lastnine so odzveli špekulantje, ki mešetarijo z vsem in se drgnejo ob te kakor mački v restavracijah in gledališčih. Tako se obnašajo kakor da je Rusija v njihovem žepu. Vlada oglašja desetmilijondolarško krušno posojilo, prodaja po nizki ceni moko, ki se dostavi šele po letvi in z enim udarcem pobje draginjo in sili špekulante, da postavljajo žito na trg in povečujejo vrednost rublja...

Razvoj verstva.

Po Henry H. Tichenorju.

(Dalje.)

Kristjanski zgodovinarji radi oplazujejo strašna preganjanja in masakre prvih kristjanov v starem Rimu. Razume se, da so poročila o masakrih in eksekucijah — iz katerih so se delali kristjanski mučeniki in "svetniki" — precej pretirana, toda kolikor so resnična, zlasti iz časov Kalligule, Nerona in Diokleciana, je treba vpoštevati, da se pragoni niso izvršili brez vzrokov...

Učeničenjem sekte gnostikov pa ni bilo konca preprirov v kristjanski cerkvi. Porodili so se drugi spori radi raznih malenkosti, največ pa radi osebnih koristi in intrig prvih škofov in drugih voditeljev — in končno je cerkev razpadla v rimsko-zapadno in grško-vzhodno. Sedež prve je ostal v Rimu, sedež druge je pa bil v Carigradu. Ta razkol je ostal do danes. In še potem so se nadaljevali prepri na obeh straneh. Celo knjigo bi lahko napisali, ako bi hoteli popisati boj v katoliški cerkvi proti koncu srednjega veka, posebno v 15. stoletju, ko sta bila večkrat po dva papeža (eden je bil v Rimu, drugi pa v Avignonu na Francoskem), ki sta drug drugega preklinjala in izobčevala iz cerkve...

Rekli smo že, da so poglavitne dogme kristjanske vere orientalsko-hidovskega izvora. Njih korenine segajo daleč nazaj v čas primitivnega verstva, ki se je izražalo v čiščenju živali, spolnih organov in solnes ter drugih nebesnih teles. Videli smo tudi, kako so si kristjanske dogme podobne bajkam iz babilonske, asirske in egiptanske mitologije. Oziroma se malo na mitologijo paganskega Rima in videli bomo, da so si tudi

Rekli smo že, da so poglavitne dogme kristjanske vere orientalsko-hidovskega izvora. Njih korenine segajo daleč nazaj v čas primitivnega verstva, ki se je izražalo v čiščenju živali, spolnih organov in solnes ter drugih nebesnih teles. Videli smo tudi, kako so si kristjanske dogme podobne bajkam iz babilonske, asirske in egiptanske mitologije. Oziroma se malo na mitologijo paganskega Rima in videli bomo, da so si tudi

Rekli smo že, da so poglavitne dogme kristjanske vere orientalsko-hidovskega izvora. Njih korenine segajo daleč nazaj v čas primitivnega verstva, ki se je izražalo v čiščenju živali, spolnih organov in solnes ter drugih nebesnih teles. Videli smo tudi, kako so si kristjanske dogme podobne bajkam iz babilonske, asirske in egiptanske mitologije. Oziroma se malo na mitologijo paganskega Rima in videli bomo, da so si tudi

Rekli smo že, da so poglavitne dogme kristjanske vere orientalsko-hidovskega izvora. Njih korenine segajo daleč nazaj v čas primitivnega verstva, ki se je izražalo v čiščenju živali, spolnih organov in solnes ter drugih nebesnih teles. Videli smo tudi, kako so si kristjanske dogme podobne bajkam iz babilonske, asirske in egiptanske mitologije. Oziroma se malo na mitologijo paganskega Rima in videli bomo, da so si tudi

Rekli smo že, da so poglavitne dogme kristjanske vere orientalsko-hidovskega izvora. Njih korenine segajo daleč nazaj v čas primitivnega verstva, ki se je izražalo v čiščenju živali, spolnih organov in solnes ter drugih nebesnih teles. Videli smo tudi, kako so si kristjanske dogme podobne bajkam iz babilonske, asirske in egiptanske mitologije. Oziroma se malo na mitologijo paganskega Rima in videli bomo, da so si tudi

Slovenska Narodna Podporni Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inšerp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Iskrivalečni odbor: UPRAVNI ODSEK: Predsednik Vincent Calabar, podpredsednik Andrew Vidrih, R. F. D. 7, Box 22, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik babilonskega oddelka Blas Novak, gl. blaginjski John Vegetik, srednji glavinjski John Svortnik, upravitelj glavinjski Filip Godina.

FOROTNI ODSEK: John Underwood, predsednik, 408 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 278, Barbours, Ohio, Fred A. Viden, Box 673, Elgin, Ill., John Terrell, Box 181, Lawrence, Pa., John Gortch, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNISKI ODSEK: OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2857-89 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Mass Run, Pa., John Grotelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., na jugovzhod. Max Mara, Box 108, Buhl, Miss., na severovzhod. Mike Sugel, 5433 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitar, 2805 So. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravilni odbor: Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., John Owen, 2800 W. 28th St., Chicago, Ill., Joe Bluh, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 6262 So. Clair Ave., Cleveland, O. POŠTILNI — Korespondenca z gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se voli takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na pošto gl. predsednika so ustrezno predložiti S. N. F. J., 2857-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNISKE PODPORE SE NASLOVUJE: Bolnišča tajništvo S. N. F. J., 2857-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvedbenega odbora in jednote volijo se naslovu: Tajništvo S. N. F. J., 2857-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V SVETI Z BLAGOŽELNISKI POSLI se pošiljajo na naslov: Blaginjski S. N. F. J., 2857-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse povelje glede postavljanja v gl. izvrševalni odbor se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, njegov naslov je spodaj.

Vsi prisli na gl. poselni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 418 W. May St., Springfield, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, anamneze, oglaš, naročila in spisi vse kar je v zvezi z glavnim odborom, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2857-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"Triumf dela nad kaosom"! Glavni inženir Zuruka in dvajset najboljših delavcev je odlikovanih. Vse jih proslavlja kot junake.

Miljon napek v minuti, milijon malih korupcij, nevednost, sabotaža, sloha in kljubovalnost — vmes pa hladna, preračunana, jeziklena, nevzdržna volja, s katero se je obrabilo vse nepotrebno meso čustvovanja. Mogočna Volja opazuje napake, korupcije, nevednost, sabotažo in slobo s klinično jasnim delom kot dele problema trti jih podi pred seboj neumorno... Tu se umakna, tam naskoči, prodira in prodira, diši, sidi, teče in gradi stavbo, ki ne bo dovršena to generacijo...

Rimske verske bajke pripovedujejo, da je bil Kron (Cronos), najmlajši med Titani in mogočni otrok Urana in Geje (neba in zemlje), soproj svoje sestre Reje. Rasodeto mu je bilo, da ga strmoglavni eden njegovih otrok in da se to ne zgodi, je Kron pogotil vse svoje otroke po vrsti kakor hitro se bili rojeni. Ko je Reja končno porodila Jupitra, svojega najmlajšega sina, je prevarila svojega moža. Dala mu je v plenice savit kamen, ki ga je Kron pogotilni, misleč, da je dala. Jupiter je bil odnešen na Kreta, kjer je rasel in postal največji bog. Ko se je Jupiter sestal s svojin očetom Kronom, mu je dal medicino, ki ga je prisilila na bijuvanje in stari je isbaljiva iz sebe vse pogotinjene otroke, ki so bili val — pri dobrem zdravju! Obenem je isbaljival kamen, katerega so potem rimski duhovni kazali v svetišču v Delphiu in katerega so redno mazili s svetim oljem.

Ta bajka je v svojem bistvu precej podobna rojstvu Krista, masakru novorojenecov po Herodu v Betlehemu in begu otroka Jezusa v Egipt. Kristjanski odatki, ki so pisali zgodbe novega testamenta, so vsakakor dobro poznali to legendo.

Glede Cibebe "bresmadekno spoštuje devica" Marije piše "Encyclopedia Britannica" v članku "Great Mother of God" sledeče: "Sijajni obradi njenega (Cibelinega) čiščenja, mistična doktrina njenega (spolnega) občešvanja z bogovi, obljuba odreševanja s krostom krvi in drugi način obožavanja, ki so bili zelo privlačljivi in ki so bili podobni novi veri (kristjanstvu), so bili kljub škandaloznim orgijam, s katerimi so bili odšli, stopnice, po katerih je kristjanstvo korakalo navzgor v svojem boju s paganstvom."

Ljudske mase, ki so se navlečale paganskih bogov — zlasti zatirana masa sužnjev, ki je sovražila bogove svojih gospodarjev — so se hitro obrnile k novi veri in sprejela kristjanske bogove, nevedo, da so to stari bogovi z novimi imeni. Ljudska masa v Mali Aziji, Rimu in na Grškem je bila tiste dni ravno tako pametna kakor je sedanja masa v Združenih državah, ki pri volitvah zamenjava republikance z demokrati in obratno.

(Dalje prihodnjé.)

